

Aanvraag in het kader van de landelijke basisinfrastructuur

2021-2024

D'où venons-nous?
Que sommes-nous?
Où allons-nous?

Paul Gauguin (1897)

S deStilte
dans voor kinderen

gegevens de Stilte

statutaire naam van de instelling	Stichting de Stilte
naam van de instelling	de Stilte
datum van oprichting	11-12-1990
wijziging akte	31-12-2012

correspondentieadres

postbusadres	postbus 7211
postcode en woonplaats	4800 GE Breda
telefoon	076-5138125
E-mail	info@destilte.nl
website	www.destilte.nl
KvK nummer	41105505
fiscaal nummer	NL 0085.35.851
bankrekening	NL31ABNA0616266707

contactpersonen bestuurders / directie

naam	Dhr. J.A.J.M. Timmermans
telefoon	06-24536371
E-mail	Jack@destilte.nl
functie	artistiek directeur / bestuurder

naam	Dhr. J. Baanstra
telefoon	06-38198201
E-mail	Jan@destilte.nl
functie	zakelijk directeur / bestuurder

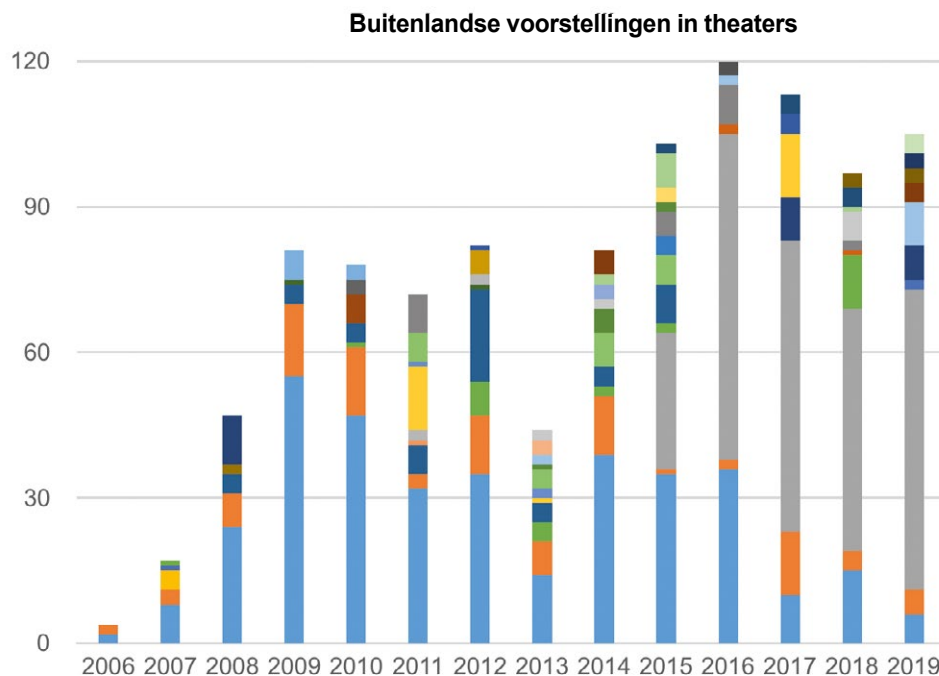
raad van toezicht

voorzitter	Dhr. W.I.I. van Beek
lid	Dhr. H.P.E. Koevoets
lid	Dhr. S.J.C.M. de Goede
lid	Mw. I.W.F.D. Verkuylen
lid	Mw. M.W. van den Hoed

Vooraf

In 1994 is de Stilte als gezelschap ontstaan. Zonder geld, zonder netwerk en met Breda als standplaats. Met de kop *dans is de poëzie van het theater* wordt de geboorte wereldkundig gemaakt. Voorstellingen in de provincies Friesland, Gelderland en Noord-Brabant, onder vaak slechte omstandigheden tegen lage uitkoopsommen, zijn de eerste parameters van het dansen voor kinderen. In het voorjaar van 1997 biedt de gemeente Breda het gezelschap een gymzaal in een schoolgebouw aan. Het streven is een 'smid op de hoek' te zijn, toegankelijk en vertrouwd voor iedereen, kinderen voorop. Met behulp van Melkertbanen¹ wordt de gymzaal omgebouwd tot een theater. In 2000 wordt het theater geopend door Hans Snoek,² éminence grise van de dans voor kinderen en fan van de Stilte. Tegen de stroom in weet het gezelschap te groeien op basis van loyaliteit. In 2001 verstrekken gemeente en provincie structureel subsidie.

Vanaf 2006 besluit de Stilte te stoppen met dansvoorstellingen in gymzalen. Omdat niet ieder kind opgroeit in de omgeving van een theater wordt het project [1-2tjes](#) ontwikkeld, een duet in de klas op een vloeroppervlak van 12m2 gevolgd door een workshop. Tot vandaag zijn meer dan 100.000 kinderen van 1.500 basisscholen - van Bakkersdam tot Oudeschip - op deze manier met dans in aanraking gekomen. De moeizame verkoop van theaterproducties in de Randstad brengt het gezelschap op het idee de koers te wijzigen: België en verder worden afnemer.

In 2009 wordt de Stilte opgenomen in de landelijke Basisinfrastructuur. Loyaliteit maakt plaats voor professionaliteit. Dansers worden in dienst genomen met een seizoencontract (7 FTE). Door voorstellingen op repertoire te houden worden duurzame relaties met theaters en scholen opgebouwd. In 2011 initieert de Stilte het Internationaal Stiltefestival (in 2019 omgedoopt tot [Brabants Internationaal Kinderfestival](#))³: een tweejaarlijks evenement dat internationale gezelschappen naar Breda haalt waarmee artistieke verwantschap wordt ervaren. de Stilte ontwikkelt in coproductie met Muzieklab Brabant [3x3](#): talentvolle makers van muziek en dans creëren samen binnen een smal kader onder Goethe's motto *In der Beschränkung zeigt sich der Meister*.⁴ In 2009-2012 brengt het gezelschap zes nieuwe producties uit en worden 4.662 activiteiten, waaronder 709 theatervoorstellingen, uitgevoerd met een publieksbereik van 217.865 toeschouwers.⁵

In 2013 wordt de Stilte opgenomen in de Meerjarenregeling van het Fonds Podiumkunsten. Het gezelschap gaat relaties aan met componisten en musici.⁶ Jack Timmermans wordt artistiek bijgestaan door Femke Somerwil, Gertien Bergstra en Jack Gallagher. de Stilte huurt een extra locatie met een kantoor, een dansstudio en twee appartementen voor *artists-in-residence*. Vanuit het stedelijk cultuurcentrum Nieuwe Veste worden cultuurcoaches (1 FTE) gedetacheerd: dans wordt opgenomen in het curriculum van de Bredase basisscholen. In 2013-2016 brengt het gezelschap zeven nieuwe producties uit en worden 7.057 activiteiten, waaronder 805 theatervoorstellingen, uitgevoerd met een publieksbereik van 331.982 toeschouwers.

In 2017 zijn elf dansers in vaste dienst (9 FTE). Op initiatief van de Stilte wordt het [BRABANT MENU](#) gelanceerd. Met Schippers&VanGucht, philharmonie zuidnederland en Theater Artemis wordt een pakket voorstellingen aan scholen in Noord-Brabant aangeboden.

In 2018 wordt het hoofdgebouw gerenoveerd en energieneutraal gemaakt.

de Stilte neemt deel aan het project [MAPPING](#), gefinancierd door Creative Europe. Met 17 partners uit Europa wordt de zintuiglijke beleving van voorstellingen door de allerkleinsten onderzocht. In 2021 leidt dit tot de dansvoorstelling *Skoff* voor kinderen van 0 tot 3 jaar.

In 2019 gaan [de Ontspoking](#) en [Cinderella](#) in première. Beide producties maken deel uit van een pilot om leeftijdsgrenzen in het basisonderwijs te doorbreken en onderbouw en bovenbouw gelijktijdig te ontvangen in het theater.

De prognose voor 2017-2020 is dat het gezelschap zeven nieuwe producties uitbrengt en 7.500 activiteiten ontplooit, waaronder 775 theatervoorstellingen, met een publieksbereik van 320.000. Met de prognose voor 2021-2024 heeft de Stilte de fysieke grenzen bereikt in het uitdragen van visie en missie. In de komende periode wordt onderzocht wat de digitale mogelijkheden zijn en in hoeverre *augmented reality* past in het profiel van het gezelschap.

Aan het einde van de periode 2021-2024 wil de Stilte het punt bereikt hebben, dat:

- het gezelschap met voorstellingen voor de kleine zaal, toneel-op-toneel en midden- en grote zaal een compleet dansaanbod biedt in een doorgaande leerlijn voor kinderen tot 12 jaar;
- alle kinderen in het primair onderwijs in Brabant minimaal één keer een voorstelling van de Stilte bezoeken tijdens hun basisschooltijd;
- de Stilte deel uitmaakt van een nieuw Europees netwerk van dans voor de allerjongsten;
- het gezelschap minimaal één nieuwe buitenlandse afzetmarkt verovert;
- de Stilte zich kenmerkt door een gezelschapsprofiel waarbij meerdere makers een bijdrage leveren aan de artistieke signatuur;
- het BRABANT MENU onderdeel is van *Cultuureducatie met Kwaliteit BrabantStad*;
- voorstellingen voor 0 tot 3 jarigen op het repertoire staan.

BELEIDSPLAN 2021-2024

Dans, de poëzie van het theater

Breda, januari 2020

S deStilte
dans voor kinderen

Profiel

VISIE

de Stille wil met meerduidige voorstellingen en dansactiviteiten de verbeelding prikkelen, de speelse leerdrift van kinderen stimuleren en hun artistieke vermogens aanjagen. Het kind leert zich al spelend te positioneren in een overdonderende samenleving. In het spel, zijn persoonlijke oefenterrein, ontmoet het kind de wereld vanuit *zijn* condities en in *zijn* formaat.

de Stille kiest voor dans op het hoogste niveau als non-verbale taal die ruimte laat voor een eigen interpretatie. In een voorstelling kan een kind meeleven in een andere wereld, zonder de angst te ervaren die zich in direct contact met die wereld voordoet. Het krijgt de mogelijkheid zijn leefruimte te vergroten, zijn sociale vooringenomenheid te overwinnen en tolerantie te betrachten.

de Stille beschouwt de eerste kennismaking als cruciaal: eenmaal geraakt door kunst, kan de liefde voor altijd bezit nemen van de jonge toeschouwer. de Stille kiest voor kunst die ruimte laat, die het wit tussen de regels laat lezen. Die de stille respecteert.

MISSIE

Met dans die tot de verbeelding spreekt, dans die innerlijke processen in gang zet, heeft de Stille de ambitie om wereldwijd maatgevend te zijn op het gebied van moderne dans voor kinderen. Ieder kind heeft recht op een binnenwereld, waarin beleving, verwondering en fantasie persoonlijke vrijheid oproepen.⁷

Een dansvoorstelling van de Stille laat ruimte voor meerdere perspectieven en nodigt uit tot zelfreflectie en uitwisseling.

In *Iemand stelt de vraag* schrijft Remco Campert:

*jezelf een vraag stellen
daarmee begint verzet*

en dan die vraag aan een ander stellen.

de Stille wil hier graag iets aan toevoegen. Een vraag aan jezelf leidt tot eigen initiatief, tot zelfinzicht, tot verdieping en tot uitwisseling door de vraag aansluitend aan een ander te stellen.

de Stille vindt het van belang dat zoveel mogelijk kinderen, regionaal, nationaal en internationaal, in aanraking komen met de producties van het gezelschap. de Stille presenteert jaarlijks 190 voorstellingen, 350 duetten en 1.500 educatieve activiteiten voor 80.000 bezoekers.⁸

De werkzaamheden bestaan uit:

- het produceren en presenteren van (nieuwe) dansvoorstellingen (met live muziek) voor een kinderpúblik;
- het ontwikkelen en uitvoeren van educatieve programma's in de zuidelijke regio, waarbij kijken, luisteren en doen samengaan;
- het in stand houden en uitvoeren van repertoire;
- het uitvoeren van talentontwikkelingsprogramma's die bijdragen aan de verbreding van de artistieke visie;
- initiëren en organiseren van (inter)nationale uitwisselingsprogramma's om het artistieke profiel aan te scherpen.

ARTISTIEKE SIGNATUUR

Om met de woorden van Gerrit Kouwenaar te spreken, hebben wij

*nooit naar iets anders getracht dan dit:
het zacht maken van stenen,
het vuur maken uit water,
het regen maken uit dorst.*

We hebben nooit iets anders getracht dan tegenstellingen op te heffen.

de Stille verabsolueert noch de vorm noch de inhoud. Het gezelschap kenmerkt zich door dans van de hoogste kwaliteit met een groot abstractieniveau en bereikt daarmee een omvangrijk en divers publiek. de Stille brengt kunst en educatie, jong en oud, traditie en vernieuwing, deskundige en leek, danser en kind samen.

Voorstellingen van de Stille zijn:

- kwetsbaar: niet belerend, genuanceerd, meerduidig;
- communicatief: in dialoog tredend, open;
- humoristisch: relativerend, ontladend;
- onderzoekend: voorbij het gekende, de danstaal overstijgt het thema;
- eigenzinnig: eigen signatuur, een eigen wereld naast de bestaande;
- poëtisch: verbijzonderen het alledaagse;
- ambachtelijk: helder in vormgeving en dramatische structuur;
- rijk aan dansvocabulaire: een vanuit improvisatie en individuele danskwaliteiten gevoede taal;

Elke voorstelling heeft zijn eigen logica. De toeschouwer moet bij aanvang worden ingewijd in de regels. Deze openbaren zich op een onbewust niveau. Het is aan de maker om die regels tijdens het maakproces als eerste te ontdekken. Indachtig Paul Klee: *de kunstenaar weet alles, maar dat weet hij pas achteraf.*

TERUGBLIK NIEUWE PRODUCTIES 2017-2020

In 2017-2020 heeft de Stille het optreden met livemuziek tot speerpunt gemaakt. Met Artvark ontdekt de Stille de kracht van ruimte als bron van muziek in de grote zaalproductie *Bosch in Bed*. Met dansers en musici die de karakters gestalte geven - van fantoom tot mens - wordt de polemie van vorm en inhoud overstegen. *Bosch in bed* wordt een mysterie rondom leven en dood in de waan van de narcose.

Het einde van 2017 wordt ingeluid met live uitvoeringen van *HiHaHuttenbouwers*, met Mete Erker en Jeroen van Vliet, op verzoek van Muziekgebouw aan 't IJ en Muziekgebouw Eindhoven.

In 2018 wordt *Mankind* geproduceerd met Paul van Kemenade en Stevko Busch. Het aanwezig laten zijn van de musici en hen niets te laten doen in de eerste tien minuten, maakt duidelijk dat zij zich niet op het podium bevinden om aan de dramatische handeling deel te nemen.

In het BRIK Festival van 2019 gaan *de Ontspoking* en *Do-re-mi-ka-do* in première. *De Ontspoking*, een voorstelling met vier dansers, drie zangeressen en componist/multi-instrumentalist Martin Fondse werpt de vraag op van schijn en wezen. Hoe echt is de verbeelding? *Er zijn gedroomde angsten die werkelijker zijn dan de angsten die het leven ons brengen, gevoelens die alleen in de verbeelding worden gevoeld. Welke meer van ons zijn dan ons eigen leven* - Fernando Pessoa. Met de wetenschap dat niets ontroender en kwetsbaarder is dan het lichaam dat klank en beweging voortbrengt, worden dans en muziek volwaardige partners. *Do-re-mi-ka-do* is het vervolg op 3x3 met zang, percussie en dans van Helene Jank en Jenia Kasatkina. De voorstelling is een dialoog van strijd en vriendschap.

Cinderella is ontstaan op initiatief van het Vlaamse Pianoduo Mephisto, met een bewerking van het orkestwerk van Prokofjeff naar vier handen. Twee dansers, twee pianisten en een actrice maken van *Cinderella* een kijkje in de keuken. Met klassieke muziek en dans als betekenisdragers en een actrice als stoorzender in een raamver telling. *Cinderella* gaat in première in 2019 in de Opera van Gent.

Nieuwe producties van de voorbije periode hebben geleerd dat:

- samenwerking met musici tot een nieuwe dynamiek leidt die de dans opzweept tot grotere hoogte;
- een vervolg in dezelfde samenstelling beide disciplines verder brengt; verder dan de kennismaking, verder dan de eerste ontdekkingen;
- het publiek met livemuziek en dans deelgenoot wordt van een evenwichtige multidisciplinaire theatervoorstelling waarin alles op het moment zelf gebeurt;
- de samenwerking tot een groter publieksbereik leidt bij openbare voorstellingen;
- de bundeling van disciplines een grotere vraag naar schoolvoorstellingen veroorzaakt en door bemiddelaars zowel voor muziek als voor dans wordt geselecteerd.

Toneelbeelden van *de Ontspoking*

Activiteitenplan

VAKMANSCHAP

Dans speelt zich af in de tijd en vraagt om een opbouw met meerdere spanningsbogen, zeker in een schoolvoorstelling waar kinderen zonder ouders de zaal betreden. Een veranderend, dynamisch toneelbeeld maakt deel uit van de choreografie.

In de werkmethode van de Stilte is in een vroeg stadium duidelijk hoe de choreografie zich verhoudt tot (een veranderend) decor en rekwisieten. Elk object dat zich op het podium bevindt, beïnvloedt de dans in posities en patronen. Dansers improviseren vanuit gerichte opdrachten om dansmateriaal te ontwikkelen. De repetities worden gefilmd om de choreograaf met afstand - in rust en stilte - de beelden te laten verwerken. Dansers worden met regelmaat betrokken in dit reflectieproces en in de positie van toeschouwer gebracht. Uiteindelijk gaat het niet om de beleving van de danser, 'het voelt lekker', maar om die van het publiek. In dagelijkse trainingen met gastdocenten worden diverse dansstijlen, danstechnieken en improvisatievaardigheden geoefend.⁹

De keuze voor componisten, musici, kostuum- en lichtontwerpers is gebaseerd op een eerste concept. We verwachten van iedere betrokkene het vermogen te kunnen dissociëren, vanuit de eigen signatuur nieuwe inzichten toe te laten in het wordingsproces. In de samenwerking met musici en componisten kan de dramatische ontwikkeling niet los gezien worden van de muzikale opbouw. Stiltes in een voorstelling zijn een bewuste keuze in de totale partituur. Dans en muziek doen 'het' samen en laten ruimte voor de eigen invulling van de toeschouwer. Muziek die live wordt uitgevoerd, wordt een schouwspel. We maken gebruik van de zichtbare muzikant als onderdeel van de choreografie. Diezelfde zichtbaarheid maakt de meest experimentele muziek concreet, een blikopener voor nieuwe oren. Het creatieproces wordt opgeknipt in periodes met tijd voor incubatie, reflectie en experimenten.

Een vast artistiek team houdt repertoire in stand en zorgt ervoor dat meerdere bezettingen de choreografieën kunnen uitvoeren. Castwisselingen leiden tot aanscherpingen die de persoonlijkheid en de persoonlijke kwaliteiten van dansers doen floreren. In repetitieprocessen blijven opties open om nieuwe keuzes te maken en te veranderen. Tournees worden frequent begeleid door repetitoren.

De première is het begin van een nieuw creatief proces. In co-creatie met het publiek krijgt het ritme van de voorstelling zijn definitieve vorm. Zeker met een publiek van kinderen is de flow van een voorstelling een samenspel. Met die wetenschap vergroten we het aantal try-outs.

Vanaf 2021 introduceren we zomerresidenties met het doel nieuwe samenwerkingen met choreografen, musici en potentiële coproducenten voor te bereiden of te onderzoeken.

zomerresidenties

	maker(s)	dansers	muzikanten	partner(s)	doel
2021	Jack Timmermans Gertien Bergstra	1	1	Kelly Poukens	Vorbereiding productie Komen en gaan
2022	Femke Somerwil	4	-	Skånes Dansteater (S) Theaterwerkplaats Tuiiri (NL)	Onderzoek naar producties van en voor jongeren met een beperking
2023	Gertien Bergstra Femke Somerwil	1	1	Helene Jank	Vorbereiding Dance for early years
2023	Gastchoreograaf	3	-	n.n.b.	Vorbereiding gastchoreografie

ZEGGINGSKRACHT

Het sympathieke van de aanpak van de Stilte is dat ze niet voorkauwen wat er allemaal gebeurt en er terecht van uitgaan dat ook jonge kinderen abstractie aankunnen.

In het werk van choreograaf Jack Timmermans draait het vaak om wat tussen de regels zit, om de stilte tussen de bewegingen, de noten of de taal. Dans en livemuziek lenen zich bij uitstek voor deze manier van vertellen waarbij het kind de tijd krijgt om de abstracte vertelling te laten bezinken. Je legt je eigen puzzel. - Wendy Lubberding - Theaterkrant

In een creatief proces is de confrontatie met het publiek het moment van de waarheid, de verificatie. Het is de toeschouwer die antwoordt op de vraag die *Voorstelling* heet. Elke individuele toeschouwer heeft zijn verhaal en laat zichzelf zien in zijn of haar reflectie. De gelaagdheid zorgt ervoor dat verschillende werkelijkheden naast elkaar bestaan. De ene toeschouwer is meer gericht op de motorische kwaliteiten, de ander op de muziek, de aankleding, het verhaal. Of deze nu recensent, onderwijzer of kind heet. de Stilte hecht aan een gevarieerd dansvocabulary, organische overgangen en een heldere samenhang.

Wat een lef om met zulke minimale middelen de nooit voltooide ontwikkeling van de mensheid (Mankind) te verbeelden. Gewoon door een stel oud Winkler-Prinssen op een stapel te leggen of om te duwen. Voor kinderen een grappig, intrigerend spel, voor volwassenen een symbolische verhandeling. Knap. - Francine van der Wiel – NRC

Het is niet van belang wat de kunstenaar 'bedoelt', hoezeer zijn keuzes ook mogen voortkomen uit 'betekenis'. Hoezeer woorden ook voorafgaan aan het scheppingsproces van dans, muziek en beeld, de literaire impact is ondergeschikt aan het eindresultaat. Om Degas te parafraseren: *Woorden zijn overbodig: je zegt "hm, hé, ha" en daarmee is alles gezegd.* De vraag *wat heb je gezien?* is wezenlijk. De vraag *wat betekent het?* vormzelt het wezen van kunst. Voor kinderen die vogels in eieren zien, die van insecten koeien maken, die ons aan het denken zetten, nemen we onze hoed af.

Dans is niet los te zien van kinderen en hun leefwereld. Het gezelschap heeft zowel de magie van het theater als de bekendheid van de intieme setting in haar aanbod. Op een groot podium is er de sensatie van het verlangen en het dwalen; op het kleine speelveld is er de geruststelling van het bereikbare en het thuishomen. Daarbinnen krijgt de fantasie vleugels.

Prachtig hoe dans, samenwerking en het delen van ervaringen samenkomen in jullie programma 1-2tjes. Onze leerlingen hebben vol bewondering gekeken en daarna zelf gedanst in de workshops onder begeleiding van een vakdocent. We hopen dat jullie volgende jaar weer onderdeel zijn van het kunstmenu – Marianne, leerkracht groep 3 – basisschool de Vlinder, Houten

Jarenlange ervaring heeft ons geleerd dat er geen maat is op het absorptievermogen van kinderen; dat dit niet te categoriseren valt; dat de mens na de orale fase¹⁰ nog tientallen fasen doormaakt die zijn beeld van de wereld veranderen. Eenvoudig vaststellen voor welke leeftijd de voorstelling geschikt is, past niet in onze visie. Wat we wel weten is, dat er parameters zijn en contra-indicaties: tijdsduur, geluidsvolume, aard van de ruimte (vlakke vloer, lijsttoneel, meerzijdig), introductie van de voorstelling en publieksomvang. Vanaf 2020 doorbreken we in een pilot leeftijdsgrenzen en ontvangen we onderbouw en bovenbouw gelijktijdig in de grote zaal. Een samengesteld publiek maakt duidelijk dat wij kijken naar hetzelfde en andere dingen gewaarworden. In wezen zijn schoolvoorstellingen niet anders dan openbare voorstellingen die door de hele familie bezocht worden.¹¹

OORSPRONKELIJKHEID

Gewoon een verhaal vertellen is voor de Stilte niet de keuze. Dans is de poëzie van het theater en het thema is een caleidoscopisch gegeven. de Stilte heeft zich tweemaal gebaseerd op bestaande literatuur: in 1998 was dat *Alice in Wonderland*, in 2019 was dat *Cinderella* in de versie van Charles Perrault. In beide gevallen werd gekozen voor een raamvertelling om meer uit te drukken dan het verhaal alleen. de Stilte kiest expliciet voor een weg die noch narratief, noch abstract genoemd kan worden en onderscheidt zich inhoudelijk door te fietsen op een tandem die kwalitatief hoogstaande dans koppelt aan maatschappelijk relevante thema's. Het werken met academisch geschoolde dansers is een uitvloeisel van de aanwezigheid van hoogstaande Hbo-opleidingen in Nederland. Het werk van de Stilte kenmerkt zich door voorstellingen waarin herkenbare emoties en gedragingen ingebed zijn in een gestileerde vormgeving.

In aanraking met andere culturen en andere zienswijzen heeft de Stilte zicht gekregen op haar eigen werk. In Frankrijk wordt ons werk langs de lat van de esthetiek gelegd, in Duitsland is de psychologische inhoud ijkpunt. De Nederlandse wortels zijn in het werk zichtbaar: de emotie onderhuids, technisch zuiver en subtiel in vormgeving.

de Stilte onderscheidt zich:

- als repertoiregezelschap specifiek voor kinderen met een vast dansersensemble;
- met dansvoorstellingen voor kinderen met eigenzinnige muziek, veelal live uitgevoerd;
- met een hoog abstractieniveau en een groot publieksbereik;
- met een nieuw aanbod voor de allerjongsten;
- met een educatief programma en een eigen methodiek;
- met een eigen artistiek gezelschapsprofiel;
- met een stevige verankering in stad en regio;
- door (inter)nationale netwerken waarin kennisdeling plaatsvindt.

NIEUWE PRODUCTIES ¹²

productie (werktitel)	maker(s)	circuit	leeftijd	dansers	muzikanten	coproducent / partner	productiejaar	première
Voor de draad ermee	Jack Timmermans Femke Somerwil	klein toneel-op-toneel	3+	2	-	Stevko Busch compositieopdracht	2021	jun.-21
Gastchoreografie	Lidia Wos	klein	4+	3	-	Peter Lunow compositieopdracht	2021	okt.-21
de Troostprijs	Jack Timmermans	groot	8+	5	4	Martin Fondse Orchestra compositie / live muziek	2021	mrt.-22
1-2tjes	Gertien Bergstra	klein op school	6+	2	-	n.v.t.	2022	mrt.-22
Komen en gaan	Jack Timmermans Gertien Bergstra	klein	4+	1	1	Kelly Poukens / live zang Internationaal Vocalisten Concours	2022	sep.-22
Cultuurnacht	Jack Timmermans	locatie	AL	10	10	Grote Kerk Breda e.a.	2023	jan.-23
Wirwar	Gertien Bergstra Femke Somerwil	klein	6+	3	-	Mete Erker / Jeroen van Vliet compositieopdracht	2022	mrt.-23
Romeo en Julia	Jack Timmermans	groot	5+	5	2	Pianoduo Mephisto (B) Live muziek	2023	okt.-23
1-2tjes	Gastchoreograaf	klein op school	4+	2	-	n.v.t.	2024	mrt.-24
Knipoog	Gertien Bergstra Femke Somerwil	klein toneel-op-toneel	2+	1	1	Helene Jank Dance for early years	2024	mrt.-24
N.n.b.	Gastchoreograaf	klein	4+	3	-	N.n.b. compositieopdracht	2024	sep.-24

Voor de draad ermee

Hoe innig zijn we met elkaar verbonden? Van navelstreng naar draadloos. Waar de kleren van de keizer genaaid worden zonder draad, Theseus een kluwen wol van Ariadne krijgt om te ontsnappen uit het labrynt, testen wij diverse materialen uit om te zien waar we mee voor de draad komen. Een metafoor als bron voor letterlijkheid. Menselijke relaties, hoe warm, hoe verstikkend, hoe flexibel kan het zijn? Jack Timmermans gaat met Femke Somerwil het creatieproces in; nestor en nieuwe generatie.
Première in het Chassé Theater: 50 speelbeurten in 2021/2022.

Gastchoreografie [Lidia Wos](#)

Lidia Wos is een Poolse ex-danseres die haar sporen als choreografe heeft verdiend in Zweden. Bij de Stilte maakte ze in 2016 een *1-2tje*. Haar rijke danstaal, technische perfectie en muzikaliteit passen bij de visie van de Stilte. We hebben haar gekoppeld aan componist/pianist [Peter Lunow](#) die we op aanraden van Krisztina de Châtel zijn gaan volgen.

Première in de Verkadefabriek, Tournee met 30 voorstellingen in 2021-2022.

de Troostprijs

Hoe belangrijk is de entourage en hoe indrukwekkend de onverstaaenbaarheid van de toespraak? Het spreekgestoelte wordt geïnstalleerd, het erepodium wordt klaargezet. Clichés blijven onuitgesproken, alleen de pijnlijkheid blijft over. *Partir, c'est mourir un peu, for he's a jolly good fellow and so say all of us, we are the champions.*

De werkelijkheid als een wankele brug tussen de dagelijkse routine van de hoogwaardigheidsbekleder, de euforie van de winnaar en de verwachtingen van het publiek.

Première in Muziekgebouw aan 't IJ. 40 voorstellingen in 2022.

[1-2tjes](#)

In een tijd waarin het op school steeds meer om prestaties gaat op het gebied van rekenen en taal, is het een verademing om ook eens met zoiets moois als 'dans' kennis te mogen maken – Marja Floris, leerkracht
Gertien Bergstra creëert in 2022 een duet. In 2024 wordt een talentvolle maker geselecteerd.

Komen en gaan

Een zangeres en een danser ontmoeten elkaar. Alle registers gaan open, van hoog naar laag, van links naar rechts, van hard naar zacht en omgekeerd. Traag, tragisch en humoristisch.

Losse schetsen van kennismakingen in vele omstandigheden en vermommingen.

Jack Timmermans gaat met Gertien Bergstra het creatieproces in; nestor en nieuwe generatie.

Met Kelly Poukens, sopraan.

Komen en gaan staat 25 keer in 2022. Première met live begeleiding in de openlucht tijdens de Opera3Daagse in samenwerking met het IVC. De theatertournee start met een serie voorstellingen in het Chassé Theater tijdens BRIK.

Producties 2023-2024

Na 5 speciale producties in de Grote Kerk, begonnen in 2012, volgt in 2023 de laatste verrassing met als basis een groene grasvlakte in de kerk tijdens en rondom de Bredase Cultuurnacht. Met schapen(?), een giraffe(?): in ieder geval live muziek en dans in januari. Breda loopt uit.

Geïnspireerd op een verhaal van [Momo Kapor](#) creëren Gertien Bergstra en Femke Somerwil de dansvoorstelling *Wirwar*. In een 'wirwar' van dromen en geluiden probeert een meisje grip te krijgen op het leven. Is het waar of is ze in de war?

Opnieuw met Prokofjjeff en Pianoduo Mephisto met vier handen gaat Jack Timmermans een Romeo en Julia concipiëren op een podium vol rijdende deuren, de grenzen van de territoria die doorbroken worden door de liefde. Als uitvloeisel van het nieuwe Europese netwerk maken Gertien Bergstra en Femke Somerwil de 2+ voorstelling *Knipoog*.

We sluiten de productieperiode 2021-2024 af met een gastchoreografie.

ONDERZOEKSPRODUCTIES

Door Europese samenwerking gaat de Stilte onderzoek doen naar voorstellingen voor kinderen van 0 tot 3 jaar, wat leidt tot twee voorstellingen.

productie (werktitel)	maker(s)	circuit	leeftijd	dansers	coproductent / partner	productiejaar	première
Skoft	Gertien Bergstra Femke Somerwil	klein studioproductie	0 - 3 jaar	2	MAPPING	2021	jun.-21
Il Futuro del Domani	Jack Timmermans Roberto Frabetti	klein toneel-op-toneel	1 - 3 jaar	2	La Baracca Bologna (I)	2022	2023

Skoft

Alle tijd hebben, wegdromen, spelen, tijd verspelen of tijd tekort komen. *Skoft* neemt de beleving van tijd onder de loep.

Een onderzoeksproductie binnen het Europese project MAPPING en de eerste productie voor baby's. Geprogrammeerd tijdens MAPPING-festivals in Bologna (I), Londen (VK), Galway (I), Limoges (FR) en Breda (NL).

Il Futuro del Domani

Met een ontwikkelsubsidie van het Fonds voor Cultuurparticipatie zoeken Jack Timmermans en [Roberto Frabetti](#) naar aanknopingspunten voor een dansproductie.

We beginnen met een groot doek, knuffelbaar en flexibel, om de zachte wereld te ontdekken.

In 2023 worden series gedanst in *Teatro Testoni Ragazzi* Bologna (I) en het theater van de Stilte.

REPRISES

productie (werktitel)	maker(s)	circuit	leeftijd	dansers	muzikanten	coproductent / partner	productiejaar	première
Bosch in bed	Jack Timmermans	midden	6+	4	4	Artvark SQ	2016	2022-2024
Do-re-mi-ka-do	Yevgenia Kasatkina Helene Jank	klein toneel-op-toneel	2+	1	1	-	2019	2019-2022
de Ontspoking	Jack Timmermans	groot	4+	6	4	Martin Fondse Orchestra	2019	2019-2021
Cinderella	Jack Timmermans	midden	5+	2	3	Pianoduo Mephisto (B)	2019	2019-2022
HiHaHuttenbouwers	Jack Timmermans Jack Gallagher	klein toneel-op-toneel	2+	2	-	Jeroen van Vliet Mete Erker	2014	2014-2022
Vliegende Koe	Jack Timmermans	klein	4+	3	-	-	2013	2013-2021
Mankind	Jack Timmermans	klein	6+	3	2	Paul van Kemenade	2018	2018-2022
1-2tjes	diversen	klein	4+/6+/8+	2	-	-	2007	2007-2024

Bosch in Bed

In de hallucinerende werkelijkheid van een ziekenhuis komt *Bosch in bed* opnieuw tot leven.

Met Artvark halen we de voorstelling terug in 2022.

Do-re-mi-ka-do

Een muzikante haalt overal geluid uit, zelfs uit een danseres.

65 keer verkocht in 2020. Voor 2021 staat de teller op 25.

de Ontspoking

Een man komt een huis binnen waar spoken zijn. Helaas voor hem ziet hij ze niet.

Opgenomen in het BRABANT MENU: 15 voorstellingen in 2021.

Cinderella

Een eenvoudig verhaal, een triest begin en een gelukkig einde. Een verwarde regisseur, een virtuoos pianoduo en twee dansers.

30 voorstellingen in 2021 in Nederland en België.

HiHaHuttenbouwers

Een schaap, een wolk, een schapenwolk of is het popcorn? De vier jaargetijden voor de allerkleinsten zonder één noot Vivaldi, met muziek van Mete Erker en Jeroen van Vliet.

Toert in Franrijk: 35 voorstellingen in 2021.

Vliegende Koe

Vliegende Koe, met uiers om jaloers op te worden. Nog steeds vloeit de melk de emmer in. Het beest vliegt onbekommerd van continent naar continent.

Stedelijk kunstmenu en internationaal. 30 voorstellingen in 2021.

Mankind

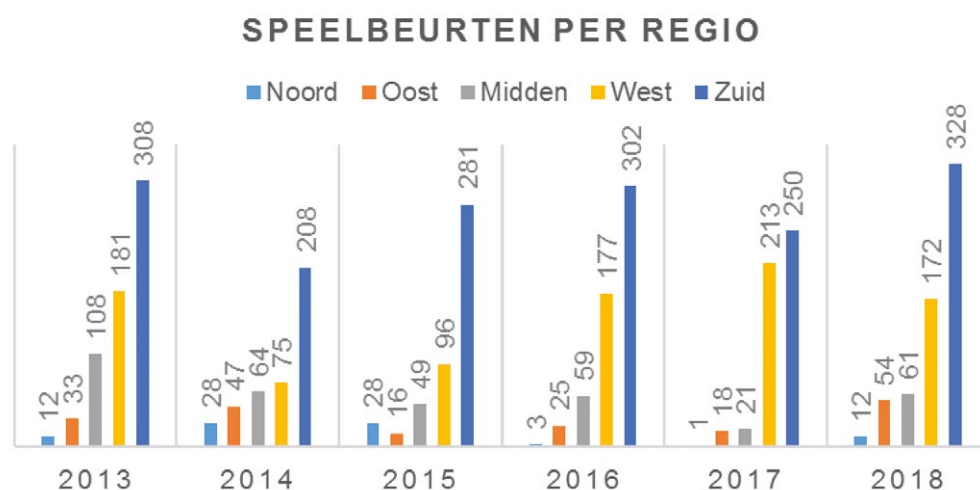
'*Mankind is een prachtige kindervoorstelling tussen spel en filosofie in*' - [de Volkskrant](#)

15 voorstellingen in 2021.

Werkgeverschap

BELONINGSBELEID

Vanaf de oprichting zijn medewerkers in loondienst. Gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid leidt tot een beter resultaat. Het is geen toeval dat dansers, technici, kantomedewerkers en makers dagelijks samen lunchen. Personeelsbeleid is erop gericht mensen vanuit gezamenlijkheid in hun persoonlijke kracht in te zetten.

In 2009 is de cao Theater & Dans¹³ ingevoerd met functioneringsgesprekken, een overlegstructuur, een huishoudelijk reglement, bedrijfshulpverlening en een protocol voor verzuim. De organisatie steunt artistiek op een brede inzet van repetitoren. Elke productie kan naast repetities en andere repertoirestukken worden uitgevoerd dankzij meerdere casts. Jaarcontracten voor dansers zijn in 2020 omgezet naar onbepaalde tijd. Dankzij de [Wet Arbeidsmarkt in Balans \(WAB\)](#) is de transitievergoeding lager. Tweede bijkomstigheid is een besparing van €15.000 op de sectorpremie WW. Deze daalt van 7% naar 3%.

In 2016 is een HR-manager aangesteld om personeelszaken te stroomlijnen en de taak van preventiemedewerker uit te voeren. Zijn eerste actie is de invoering van urenregistratie. Werk moet binnen de omvang van de aanstelling passen. Werkdrukpieken worden met *tijd-voor-tijd* gecompenseerd. Het verzuimpercentage bedraagt 0,7%. In de periode 2017-2019 is slechts één voorstelling geannuleerd.

In 2021 investeren we in een gebouwenbeheerder (0,4FTE). Met deelbudgetten is de verantwoordelijkheid voor kostenbeheersing gespreid. Medewerkers hebben inzicht en inspraak in financiële besluitvorming. We werken toe naar een situatie waarin budgethouders hun eigen begroting maken en afstemmen. In 2021 voeren we personeelsvertegenwoordiging (PVT) in. Samen met [MBS P&O](#)¹⁴ ontwikkelen we een model voor medezeggenschap en doen we tweejaarlijks een personeelsaudit.

Met een bijdrage van het Sociaal Fonds Podiumkunsten, als onderdeel van [het Sectorplan Cultuur](#), hebben we ambities en competenties van onze medewerkers gepeild. Omdat de cao Theater & Dans niet voorziet in passende scholingsbudgetten hanteren we de [cao primair onderwijs](#).¹⁵

We (her)introduceren de cursus Nederlands voor buitenlandse dansers. In het persoonlijke contact met kinderen is taal essentieel.

Het [Omscholingfonds Dansers Nederland](#) (ODN) verhoogt de premie per 2021 van 4% naar 12,9%. de Stilte geeft gehoor aan de oproep van de sociale partners¹⁶ om voor premieverhoging een extra doelsubsidie¹⁷ bij OC&W aan te vragen.¹⁸

de Stilte huurt jaarlijks veertig zzp-ers in. Bij de tariefstelling hanteren we het 'zij-aan-zijprincipe' van de ACM¹⁹ en het opslagpercentage van 140% van het bruto uurloon conform cao. In onze visie op Fair Practice is een tarief van €35 per uur voor zzp-ers de ondergrens.²⁰ [Laagopgeleide medewerkers](#) bieden we standaard een arbeidscontract met vaste uren.²¹

Freelancetarieven voor dansdocenten zijn gelijk aan die van Nieuwe Veste²² om onderlinge concurrentie te voorkomen. Twee dansdocenten zijn in 2019 in dienst genomen. Voor compositieopdrachten wordt de [honorariumtabel](#) van het Fonds Podiumkunsten gehanteerd.

Met *juniorfuncties* bieden we getalenteerde starters een werkervaringsplek met een marktconform salaris.²³ In 2019 zijn een danser en een marketingmedewerker doorgestroomd.

In 2021-2024 maken we budget vrij om een junior (danser) een contract te bieden.²⁴ de Stilte heeft afspraken gemaakt met [KunstLoc](#) en [Brabant C](#) om talentvolle zakelijk leiders te begeleiden. De Universiteit van Utrecht ontwikkelt een leergang zakelijk leiding Brabant geïnspireerd op het LinC-programma (Leiderschap in Cultuur).

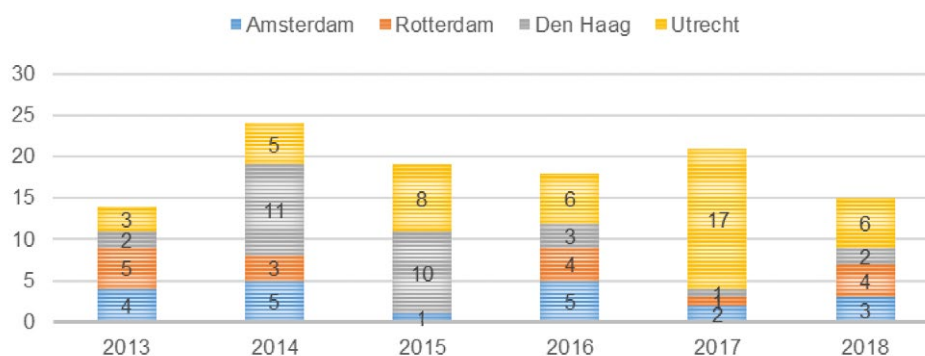
Arbeidscontracten brengen met zich mee dat het [auteursrecht](#)²⁵ van choreografieën automatisch in handen komt van de Stilte. Onder begeleiding van [Dohmen Advocaten](#) zijn contractuele afspraken gemaakt over de verkoop en herneming van repertoirestukken van Jack Timmermans. De uitvoeringskwaliteit is daarmee beschermd. Met freelancemedewerkers worden afspraken gemaakt, gebaseerd op de modelovereenkomsten van de [Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten](#). De licentievergoeding voor compositie wordt verdisconteerd in het honorarium. Binnen talentontwikkeling wordt het auteursrecht overgedragen aan de Stilte. Hiermee behouden we het recht op exploitatie. We maken aanvullende afspraken over het gebruikersrecht.

Bedrijfsvoering

FINANCIËLE POSITIE

de Stilte heeft een solide bedrijfsvoering. Het eigen vermogen bedraagt op 31 december 2018 €410.000. Er is een bestemmingsreserve van €21.000 voor frictie. De Gemeente Breda heeft het pand energieneutraal gemaakt. Als garantstelling zijn de energielasten twintig jaar vastgezet. In 2018 is groot onderhoud gepleegd.²⁶ In 2021-2024 maken we werk van de [Sustainable Development Goals](#).²⁷ We schaffen milieuvriendelijke auto's aan²⁸ en voorzien het theater van [ledverlichting](#). We financieren deze maatregelen uit een bestedingsreserve.²⁹ Over een periode van vier jaar levert dit een financieel rendement op van €20.000 per jaar.³⁰ Om liquiditeit te garanderen is de ondergrens voor solvabiliteit 40%. Het streefvermogen is vastgesteld op €200.000.

VOORSTELLINGEN IN DE GROTE STEDEN

VERDIENMODEL

Subsidies worden ingezet als investeringsbijdrage om productie en ontwikkeling te financieren en toegankelijk prijsbeleid te voeren. Opname in de BasisInfraStructuur maakt het mogelijk te investeren in educatie.³¹ We introduceren een matchingsregeling voor scholen om danseducatie te op te nemen in curricula. We verhogen het aantal educatieve projecten naar 1.500 per jaar.³²

de Stilte kan snel inspelen op ontwikkelingen door rechtstreeks contact met afnemers. De vraag naar voorstellingen overstijgt het aanbod: we gaan tot de limiet qua personele inzet. In de zuidelijke regio heeft de Stilte vaste relaties met 25 podia³³, 30 stedelijke bemiddelingsinstanties³⁴, 140 scholen en 50 kinderdagverblijven/voorscholen. Buiten de regio zijn dat 20 podia³⁵, vijf provinciale- en tien stedelijke intermediairs.³⁶ Internationaal werken we met [30 podia](#). In Frankrijk zijn we marktleider. Internationale tournees worden minimaal budgettair neutraal gerealiseerd.

We verruimen ons aanbod van één naar twee seizoenen om sneller afspraken te maken met internationale podia en musici. In een wekelijks boekingsoverleg worden nieuwe verzoeken vanuit zakelijk, technisch en artistiek oogpunt getoetst.

In samenwerking met Nieuwe Veste zijn drie cultuurcoaches dans (1,5 FTE) verbonden aan de Stilte. 80% van de salariskosten wordt gefinancierd uit een coproductiebijdrage. Vanaf 2018 is er €15.000 extra activiteitenbudget vrijgemaakt voor educatieve programma's van muziek en dans. Er zijn meerjarenafspraken over het cursusaanbod voor amateurs en de verhuur van dansstudio's van de Stilte.

Met *seed funding* uit de proeftuin internationalisering BrabantStad doet de Stilte samen met jeugdtheater La Baracca uit Bologna (I) in 2021 een nieuwe aanvraag bij *Creative Europe* voor *Modern Dance for Early Years*.

RISICOANALYSE

We boeken in 2021-2022 een positief exploitatieresultaat om loongroei in 2023/2024 te bekostigen en een buffer aan te leggen voor calamiteiten. We presenteren voorstellingen in meerdere circuits, waardoor we niet afhankelijk zijn van de trend. Publieksinkomsten zijn gespreid. Projectsubsidies zijn opgenomen als impuls.

Educatie & participatie

MARKETING

Business-to-consumer

de Stilte presenteert jaarlijks 40 openbare voorstellingen voor een publiek van kinderen, ouders en grootouders. We werken met [Voedselbank Breda](#), [BredaPas](#), [Stichting de Vrolijkheid](#), [Stichting Steungezin](#) en het [Jeugdcultuurfonds](#) om kinderen in een achterstandspositie theaterbezoek te bieden.

Theaterbezoek van openbare voorstellingen is toegenomen door campagnes voor *decision makers* (hoogopgeleide moeders tussen 25-39 jaar) tot een gemiddelde van 130 toeschouwers. de Stilte streeft naar 160 toeschouwers door campagnes uit te breiden met actieve senioren, expats en muzikliefhebbers.

Om het landelijk bereik te vergroten gaan we in zee met [de Persgroep](#) die beschikt over een scala aan mediakanalen. We combineren online- en offlinemiddelen voor een optimale [conversie-attributie](#)³⁷ op basis van *Touch-tell-sell*:

- *touch*: vanaf 2021 intensiveert de Stilte tv-reclames, mupi-campagnes, postering, online-bannering, *Google Grants*, *Facebookads*, Instagramposts, collectieve marketingcampagnes en advertenties om publieksgroepen te informeren;
- *tell*: met *free publicity*, nieuwsbrieven, huis-aan-huiskranten, remarketing, advertorials en inarticle video's openbaren we de inhoud van voorstellingen en reserveringsmogelijkheden;
- *sell*: samen met theaters ontwikkelen we publieksacties om potentiële bezoekers te verleiden.

Voorstellingen worden aangeboden met een workshop als onderdeel van de uitkoop. Wanneer theaters extra publiciteitsacties uitvoeren ontvangen zij een korting. de Stilte heeft verschillende publieksgroepen gesegmenteerd in haar database voor *customer relationship management*, die 13.842 contacten telt. Onze *Facebookpagina* heeft 3.057 volgers.

de Stilte is lid van Podiumkids, een marketingcollectief van 24 jeugdtheatergezelschappen. Samen brengen we voorstellingen onder de aandacht op [www.podiumkids.nl](#).

Vanaf 2021 introduceren we jaarlijks publieksonderzoek om de inzet van marketingmiddelen te evalueren.

ACQUISITIE

Business-to-business

De verkoop doet de Stilte sinds 2005 in eigen beheer. Jaarlijks organiseren we een presentatiedag voor 80 programmeurs. Aanbodsbrochures³⁸ worden verzonden aan 3.500 (internationale) relaties. Voor de verkoop van nieuw werk in het Nederlandse theatercircuit werken we met [Theaterbureau Slot](#). Vanaf 2009 zijn 976 voorstellingen op 331 internationale podia op vijf continenten gepresenteerd. [Christelle Dubuc](#) vertegenwoordigt de Stilte in Frankrijk. In China is dat Fei Gao.³⁹ In 2020 start de samenwerking met [Dance Umbrella](#) met een tweejaarlijkse serie voorstellingen in theaters⁴⁰ in Londen (UK). Met [Marphy's Playhouse](#) uit Chengdu bereiden we een driejarige samenwerking voor om jaarlijks een tournee in China uit te zetten. Met [Agence Mickaël Spinnhirny](#)⁴¹ plannen we een tournee in Canada in 2022-2023. In een van deze markten beogen we een prominente positie in te nemen.

EDUCATIE

de Stilte heeft zich een duidelijke positie verworven binnen het onderwijsveld in West-Brabant. Vijftig scholen hebben dans in hun onderwijsprogramma. We zetten in op de kunstvorm dans als voorbeeld voor de eigen beoefening. Om over poëzie te spreken: het schrijven van een Sinterklaasgedicht volstaat niet om de ziel van het kind te bereiken. We helpen scholen bij visievorming, ontwikkelen [lesmateriaal](#) en assisteren leerkrachten bij de verwerking van een voorstelling. De 1.500 danslessen en 20 teamtrainingen worden uitgevoerd door HBO-geschoolde dansdocenten.

Onze cultuurcoaches dans (1,5 FTE)⁴² maken deel uit van docententeams in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs, kinderdagverblijven/voorscholen en buitenschoolse opvang. In een tweewekelijks overleg worden activiteiten overlegd met het artistiek team. Om de artistiek-inhoudelijke inbreng beter te stroomlijnen stellen we per 2021 een hoofd educatie aan. Opname in de BIS maakt deze investering mogelijk.

De docentenpoule bestaat uit zeven vakdocenten. Jaarlijks wordt een docentendag georganiseerd waarin de filosofie van het gezelschap verdiept wordt.

Stedelijk

Binnen het kunstmenu [de Ontdekking](#) presenteert de Stilte jaarlijks 25 schoolvoorstellingen en 600 workshops voor 55 basisscholen. Met *Danser in de klas* worden drie dansexpressielessen, een bezoek van een danser(es) in de klas en een voorstelling aangeboden.

In *Kunst&Co* werkt de Stilte samen met partners⁴³ uit de stad. Dansworkshops worden gekoppeld aan voorstellingsbezoek, tentoonstellingsbezoek of andere culturele activiteiten. Vijf keer per jaar komen scholen en aanbieders samen om het programma af te stemmen. Basisscholen evalueren via een digitale planningsmodule.⁴⁴ In 2020 zijn afspraken gemaakt met het Chassé Theater voor seriebespelingen in de middenzaal. In 2021 betekent dit vijf voorstellingen van *de Ontspoking* voor 1.700 leerlingen.

de Stilte heeft met drie basisscholen⁴⁵ een doorgaande leerlijn dans- en muziek ontwikkeld dankzij de [Landelijke Impuls Muziekonderwijs](#). Voorstellingsbezoek is uitgangspunt bij de samenstelling van het lesprogramma. Jaarlijks betekent dit vijf voorstellingen en 100 dans- en muziekworkshops. Leerkrachten en dansdocenten evalueren aan het einde van het schooljaar het programma.

Met drie middelbare scholen⁴⁶ heeft de Stilte historisch een band; jaarlijks worden profieldagen, 90 CKV/ danslessen en voorstellingsbezoek georganiseerd.

Voor onderwijskrachten van de toekomst geeft de Stilte 10 workshops op PABO's in Breda en Rotterdam.

de Stilte verzorgt 100 danslessen voor 10 kinderdagverblijven/peuterspeelzalen. Vanaf 2019 is aanbod opgenomen in een pilot van [CultuurCompaan Roosendaal](#). Bij een positieve evaluatie van deze pilot introduceren we in Breda een kunstmenu met voorstellingsbezoek.

In een convenant met [KOBBER Kinderopvang](#) organiseren we voor 90 kinderen van de buitenschoolse opvang een dag met workshops, een rondleiding en voorstellingsbezoek.

Regionaal

De Brabantse jeugdgezelschappen⁴⁷ hebben, na het wegvallen van het provinciale kunstmenu, het BRABANT MENU ontwikkeld. Hiermee continueren we voor het netwerk van werkgroepen en marktplaatsen voorstellingen in het schoolcurriculum. Het BRABANT MENU heeft een samenwerking met 100 basisscholen uit elf gemeenten en bereikt 20.000 leerlingen. In 2018 is een coördinator aangesteld die werkgroepen bezoekt om programma's af te stemmen en aanbod te evalueren. Veelvuldig wordt een beroep op de Stilte gedaan om haar visie te delen met ICC-ers en intermediairs.

Het BRABANT MENU ontvangt tot 2021 een bijdrage uit de Impulsgeldenregeling van de provincie. Met hulp van KunstLoc verwachten we opgenomen te worden in het programma *Cultuureducatie met Kwaliteit BrabantStad*. Een aanmerkelijke groei. KunstLoc verplicht scholen voorstellingsbezoek af te nemen.⁴⁸

Naast het BRABANT MENU heeft de Stilte bilaterale relaties in de regio zuid met 17 intermediairs.⁴⁹

Met SALLY dansgezelschap delen we vanaf 2021 een poule van dansdocenten en wisselen we ervaringen op het gebied van danseducatie uit. Door de samenwerking garanderen we werk voor talentvolle educatiemedewerkers en vergroten we het educatieaanbod in regio zuid.

Landelijk

De expertise van de Stilte wordt ingezet bij deelsessies en expertmeetings van het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA). In 2019 is medewerking verleend aan de publicatie *Dans'es*, een handreiking voor het PO. In 2021-2024 spannen we ons in om nieuwe ontwikkelingen met het LKCA uit te wisselen.

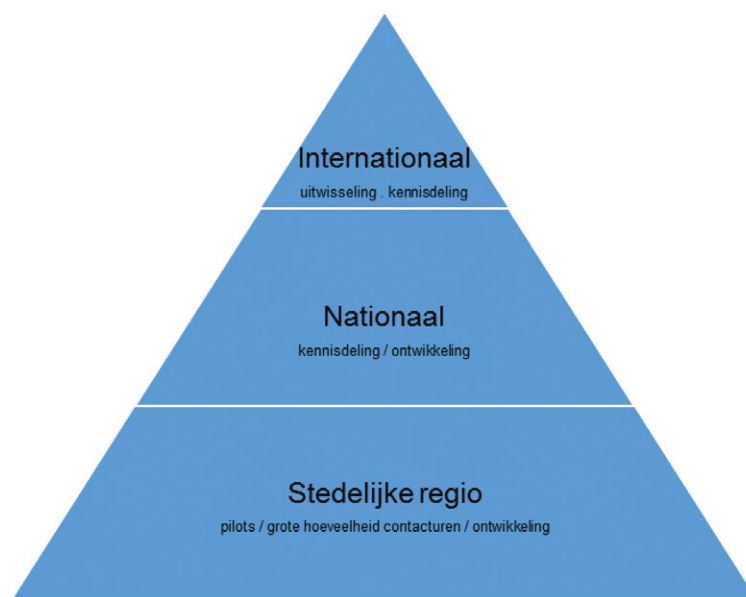
Internationaal

de Stilte is als een van de initiatiefnemers opgenomen in het globale *Young Dance Network*. Jack Timmermans heeft in Granada de *maidenspeech* uitgesproken. Internationale festivals hebben zich verbonden aan het netwerk en maken ruimte in hun programmering voor uitwisseling en onderzoek.

Op grond van de internationale expertise van het gezelschap is Jan Baanstra toegetreden tot het bestuur van Assitej NL en genomineerd voor het *executive committee* van [Assitej International](#).

Stedelijke cultuurregio

de Stilte is opgenomen in het regioprofiel BrabantStad als dansvoorziening voor kinderen. 50% van de voorstellingsactiviteiten en 90% van de educatieve activiteiten vinden plaats in Breda en de zuidelijke regio. De gemeente staat garant voor een subsidie van €160.000 per jaar, de Provincie Noord-Brabant voor €356.511. Per 2020 is de Stilte een van de huisgezelschappen van het Chassé Theater en gastheer van het Brabants Internationaal Kinderfestival. Het gezelschap maakt deel uit van De Kunst van Brabant en het directeurenoverleg culturele hoofdstructuur Breda.

TOT SLOT

*Ik ween om bloemen, in de knop gebroken
En vóór de ochtend van haar bloei vergaan,
Ik ween om liefde, die niet is ontloken,
En om mijn harte dat niet werd verstaan:*

Willem Kloos hoeft niet opnieuw tot leven gewekt te worden;
we vertrouwen op de God in het diepst van onze gedachten en de eeuwige jeugd.
Niet te kinderachtig: kunst voor kinderen.

Eindnoten

- 1 <https://nl.wikipedia.org/wiki/Melkertbaan>
- 2 oprichtster van o.a. het Scapino Ballet en Jeugdtheater de Krakeling
- 3 afgekort BRIK: <https://www.brikfestival.com>
- 4 o.a. Kate Moore, Jasper Stadhouders, Yuri Landman, Marlon Penn, Onno Govaert, Joël Botma, Dyane Donck en Lotte Pen creëren samen met dansers en choreografen Samir Calixto, Wika Czakon, Elena Sgarbi, Yevgenia Kasatkina, Orlando Gleen Mardenborough, Felix Duménil en Cecilia Moisis
- 5 in de specificatie van de begroting op blad 6 zijn de prestaties 2009-2020 te vinden
- 6 o.a. Paul van Kemenade, Stevko Busch, Phil Martin (Jacqueline Hamelink, cello), Mete Erker, Jeroen van Vliet, Artvark, Martin Fondse (Sanne Rambags, Anna Serieuse, Marit van der Lei, zang), John Gevaert (Pianoduo Mephisto) en Helene Jank.
- 7 de Stille propageert de 18 principes van [de rechten van het kind en kunst](#), geïnspireerd op de *European Charter of Children's Rights*
- 8 In blad 8 behorende bij de specificatie van de begroting is een onderbouwing van de publieksaantallen te vinden
- 9 in 2019 werkt de Stille o.a. met: Valentina Campora (floorwork), Ime Essien (modern), Miquel Font (klassiek), Nina Funk (countertechnique), Davide Guarino (modern), Kevin Cregan (klassiek), Pedro Gomes (klassiek), Tom Goldhand (contact improvisatie), Yevgenia Kasatkina (countertechnique), Iqbal Khawaja (klassiek), Min Li (klassiek), Loic Perela (klassiek) Nicolas Rapaic, (Feldenkrais), Andreas Simma (fysiek drama), Asuka Watanabe (klassiek)
- 10 de eerste fase volgens Freud
- 11 voor 2019-2020 heeft de Stille een [ontwikkelsubsidie](#) ontvangen van het Brabant C Fonds om onderzoek te doen naar het gelijktijdig presenteren voor diverse leeftijdsgroepen
- 12 in de specificatie van de meerjarenbegroting is een uitgewerkt activiteitenplan opgenomen in blad 7
- 13 de Stille is sinds 2009 lid van werkgeversorganisatie NAPK – Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten
- 14 in de persoon van Frans Claessen die sinds 2008 organisatieadviezen aan de Stille verstrekt
- 15 de Stille reserveert vanaf 2021 jaarlijks €500 en tachtig uur per fte voor deskundigheidsbevordering
- 16 sociale partners: Kunstenbond, Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten, Omscholingsfonds Dans
- 17 de meerkosten van de premieverhoging van 8,9% zijn onderbouwd in blad 5 van de meerjarenbegroting
- 18 de Stille vraagt € 800.000 per jaar voor de functie van jeugdpodiumkunstgezelschap in de BIS en een extra doelsubsidie van gemiddeld € 33.972 per jaar
- 19 in 2019 publiceerde de Autoriteit Consument en Markt (ACM) [een leidraad voor tariefafspraken zzp-ers](#). Zzp'ers die feitelijk "zij-aan-zij" werken met werknemers in loondienst, zijn voor die activiteiten geen ondernemingen in de zin van de Mededingingswet en in de cao van een branche kunnen derhalve collectieve afspraken gemaakt worden over het tarief.
- 20 het minimumtarief is vastgesteld op grond van de [tariefchecker](#) van de Kunstenbond en gebaseerd op een nettoloon van tussen de € 1.750 en € 2.250 per maand
- 21 naar aanleiding van de analyse '[Kansen voor laagopgeleiden](#)' van het UWV uit 2017
- 22 het stedelijk centrum voor de kunsten hanteert de cao Kunsteducatie
- 23 minimaal 110% van het minimumloon - een juniorfunctie heeft een eigen functieomschrijving (FUWA). Juniorfuncties worden deels gefinancierd met [het lage-inkomensvoordeel \(LIV\)](#) - Wet tegemoetkoming loondomein (WtI)
- 24 in 2017-2020 is een deel van de arbeidsvoorwaardenmiddelen van het Fonds Podiumkunsten ingezet om starters een juniorfunctie te bieden
- 25 auteursrechten van de maker en het naburig recht van dansers
- 26 op grond van een nieuwe controlerichtlijn voor financiële verslaglegging zijn de kosten voor groot onderhoud geactiveerd
- 27 SDG's (Sustainable Development Goals of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn zeventien doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. De SDG's zijn bepaald door de Verenigde Naties (VN)
- 28 een combinatie van hybride en elektrische auto's (het beheren van een eigen wagenpark is goedkoper dan het huren van auto's op projectbasis)
- 29 Op 31 december 2018 bedraagt de bestedingsreserve € 127.000
- 30 door besparingen op belastingen, brandstofkosten en materialen
- 31 de Stille ontvangt sinds 2013 een prestatiesubsidie uit de Meerjarenregeling van het Fonds Podiumkunsten gericht op het aantal gerealiseerde speelbeurten. Educatie valt buiten deze opdracht. Met opname in de BIS wordt educatie integraal onderdeel.
- 32 in de begroting is op blad 6 pagina 2 een specificatie gemaakt van het aantal workshops
- 33 o.a. Chassé Theater Breda, Theaters Tilburg, de Verkadefabriek 's-Hertogenbosch, Parktheater Eindhoven, Schouwburg de Kring, Theater de Nieuwe Nobelaer Etten-Leur, Theater de Maagd Bergen op Zoom, Muziekgebouw Eindhoven, de Nieuwe Vorst Tilburg, Pand P Eindhoven, Natlab Eindhoven, Theater de Enck Oirschot, Theater de Lievekamp Oss, Theater de Blauwe Kei Meierijstad, Theater de Hofnar Valkenswaard, ANSI Maastricht, Scheldetheater Terneuzen, Theater de Leest Waalwijk, Parkstad Limburg Theaters, Nederlandse Dansdagen Maastricht, [schritt_macher festival](#), BRIK festival, Theater de Mythe Goes en Theater de Bussel Oosterhout
- 34 o.a. uit: Breda, Oosterhout, Best, Waalwijk, Roosendaal, Eindhoven, 's-Hertogenbosch, Middelburg, Goes, Terneuzen, Bergeijk, Goirle, Heusden, Maastricht, Maasdiel, Etten-Leur, Woudrichem, Moerdijk en Oss
- 35 o.a. de Lindenberg Nijmegen, SPOT Groningen, Posthuis theater Heerenveen, Rabotheater Hengelo, de Harmonie Leeuwarden, Theater de Verbeelding Purmerend, Schouwburg de Lawei Drachten, Zuiderstrandtheater Den Haag, Festival de Betovering, Theater de Nieuwe Regentes Den Haag, Maaspodium Rotterdam, Jeugdtheater de Krakeling Amsterdam, Theater de Meervaart Amsterdam, Theater Kikker Utrecht, Podium Hoge Woerd Utrecht, het Klooster Woerden, Schouwburg Amstelveen, Odeon Zwolle, Poppentheater Amstelveen, de Veerensmederij Amersfoort, Muziekgebouw aan 't IJ Amsterdam.
- 36 o.a. uit de provincies: Zeeland, Zuid-Holland, Drenthe, Flevoland en Utrecht en de steden: Nijmegen, Hoofddorp, Zaandam, Den Helder, Groningen, Hoogeveen, Schagen, Leiden, Amersfoort, Alphen aan de Rijn, Dronten, Almere, Heerhugowaard.
- 37 met conversie-attributie ken je een procentuele waarde toe aan de volgorde waarin communicatiekanalen worden bezocht en kun je bepalen welk medium het beste past bij je boodschap
- 38 beschikbaar in het Nederlands, Engels, Frans en Chinees
- 39 werkzaam voor [CINARS](#) uit Montréal (CA)
- 40 Dance Umbrella werkt met een consortium van Londense theaters bestaande uit o.a. Watermans, the Albany, Fairfield Halls, the Place, Stradford Arts Centre en artsdepot
- 41 waarmee we in contact zijn gekomen tijdens ons tweejaarlijks bezoek aan de internationale tanzmesse in 2018
Op 16 december 2019 heeft Mickaël Spinnhirny de presentatiedag van de Stille bezocht
- 42 Vanuit de Rijksregeling "Brede impuls combinatiefuncties" zijn drie medewerkers gedetacheerd vanuit het centrum voor de kunsten Nieuwe Veste Breda met de taak om doorgaande leerlijnen dans te implementeren in het primair onderwijs. Afspraken zijn vastgelegd in een coproductieovereenkomst.
- 43 het Stedelijk Museum Breda, Blind Walls Gallery, Nieuwe Veste en de bibliotheek
- 44 KCE-gids - www.kcegids.nl
- 45 Basisschool de Klokkebei Ulvenhout, CBS de Fontein en de Wegwijzer Teteringen
- 46 Mencia de Mendoza, Stedelijk Gymnasium, de Nassau.
- 47 Schippers&VanGucht, philharmonie zuidnederland, Theater Artemis en de Stille
- 48 het budget voor Cultuureducatie met Kwaliteit neemt vanaf 2021 met 40% toe in Noord-Brabant waardoor de koopkracht van het onderwijs vergroot wordt
- 49 intermediairs uit o.a. Tilburg, Chaam, Bladel, Eersel, Etten-Leur, Valkenswaard, Roosendaal, Land van Altena, Oss, Drimmelen, Drunen, Gilze & Rijen, Gemert, Bergen op Zoom, Goes, Zeeuws-Vlaanderen en Walcheren.